

SAMOSTALNA IZLOŽBA JADRANKE FATUR, GALERIJA FORUM, ZAGREB, 27. TRAVNJA DO 17. SVIBNJA 2011.

Sjene, odrazi, valovi, tragovi

Piše: Akademik
Tonko Maroević

Puna dva desetljeća slikarice Jadranka Fatur zapravo nije bilo na javnoj sceni. U međuvremenu je priredila samo tri male i nepretenciozne izložbe, izvan uhodanih galerijskih prostora, a i njih na velikom vremenskom razmaku i s izvanjskim, prigodnim povodima. Stoga njezinu najnoviju prezentaciju u prestižnoj galeriji „Forum“ doživljavamo kao moćni povratak pred publiku, kao ulazak na velika vrata u aktualnu, pluralistički otvorenu i konfuzno prepletenu suvremenu nam likovnost – premda slikarica to čini također naizgled suzdržano, stišano, samozatajno (naime, radovima na papiru). Ali nema dvojbe da je učinak izložbe jasan, glasan, određen, da predstavlja definitivnu afirmaciju zrele umjetnice, odlučnu konsakraciju opusa izvan i mimo trendovskih orijentacija i bilo kakvih stilsko-tendencijskih etiketa. Jadranka Fatur je u kronici novijega hrvatskog slikarstva bila evidentirana i znana kao najčvršća zastupnica hiperrealizma, kao autorica koja se iznimno vješto znala poslužiti fotografskim predloškom i na temeljima motiva urbane svakodnevice (posebno autobusa i tramvaja, telefonske govornice i lifta, brodske palube i uličnog namještaja) ponuditi uvjerljivu sliku začudne, očudujuće zbilje. Umijeće kojom je „krotila“ banalnost, običnost, jestina kojom je povoda i prevodila mehanički

Jadranka Fatur

dobijenu, reproduktivnu „pologu“ u iluzionistički govor ulja na platnu, izazvala je pažnju i odobravanje, makar ju je odabrana opcija smještala u uski rezervat foto-realizma ili „stvarnosne“, „angažirane“ slike.

Novim radovima kao da pokreće usmjerenje: umjesto tehničkih predmeta i trenutno uhvaćenih kadrova prevladavaju prizori iz prirode ili sekvence s „arheloškom“ patinom, a umjesto „neutralnoga“ precizno opisujućeg i tvrdoruboga ulja na platnu sad se izražava treperavim akvarelima i rukopisno individualiziranim, vrlo „subjektivnim“ pastelom – utičući se pritom učestalo autobiografskim i afektivno motivirajućim pobudama, kao da vodi slikarski registar doživljaja. Doista, ia-

ko na izložbi ima i relativno davnih ostvarenja, dojam je kako nam predstavlja intimni dnevnik recentnih opsesija. Da ne bude zabune, ni hiperrealistička faza Jadranke Fatur nije bila puklo „objektivistička“ ili nekritička apologetika civilizacije stroja, znak zadivljenosti sjajem metala i statika, glazure i laka. Izborom rakursa i proziranjem planova i tada je ukazivala na krhku i nepostojanu zbilju viđenoga, igrama odraza relativizirala status istinitosti prikaza. U recentnim radovima samo je dijelom nastavila na paradoksalnom kaptiranju i dekonstrukciji aktuelne ikonike („Brod“), a pretežnu pažnju je posvetila evokaciji sjećanja ili kontemplaciji elemenata (vode, zemlje, zraka) u njihovim bježnim, trenutačnim,

nužno privremenim manifestacijama.

I prije se znala poslužiti motivikom obiteljskoga kruga, no ovaj put izložbi daju auftakt (ili pečat) upravo radovi odlučno emotivnog predznaka („Raka mog oca“, „Portret R.P. sa sarkofagom“ i „Autoportret“), a lirsko-elegijska nota nastavlja se pastelima i akvarelima također melankolično-makabričnog predznaka („Raka“, „Prvi sarkofag“, „Tri sarkoga“). Kao autorica osviještenoga pristupa, i neosporno također literarnoga dara, sama je najbolje znala najtočnije naslovima ukazati na vlastita estetsko-poetička uporišta: „Umijeće sjećanja“ i „Privremenost“. Dva pak naslova oksimoronski spajaju opipljivo i neuhvatljivo, konzistentno i prhko, prolazno: „Pješčane tijela“ i „Dodir vode“. „Valovi“, „Tragovi“ i „Odrizi“ adekvatni su verbalni korelativi slikarstvenih strukturalnih kompozicija, nutarnjim dinamikom nabijenih kadrova istančanih preljeva i delikatnih gibanja po površini. Ali s motivom sjena („Sjene“, „Sjene 2“ i „Kako nastaje sjena“) učinila je Jadranka Fatur najveći iskorak u autentičan prostor stvarne imaginacije, ostvarila rezultat što ga se usudujem nazvati zagrljajem fizike i metafizike slikarstva. U njezinu koordinatnom sustavu linije i otisci vidljivoga pretaču se i prelaze u mrežu kojom hvata slutnje onostranoga, uvjerljivom prizoru daje srh strepnje ili čežnje pred „silama nemjerljivim“.

ZADARSKA SMOTRA, GODIŠTE 49, BROJ 1, ZAGREB, 2011.
UREDNIK DR. SC. JOSIP LISAC

Smotra ugledala s

ZADAR – Ovih je dana iz tiska izašao novi broj „Zadarske smotre“ časopisa za kulturu, znanost i umjetnost kojeg izdaje Matica hrvatska ogranak Zadar. Riječ je o godištu 49. broju 3-4, a kao godina izdanja je, budući da je izlaženje časopisa neko vrijeme stagniralo, navedena 2010. Urednik „Zadarske smotre“ je profesor Josip Lisac, a, osim njega, drugi članovi uredništva su Miranda Levanat-Peričić, Ladislav Radulić i Ante Uglešić. Novi je broj tiskan u nakladi od 600 primjeraka. Sadržaj koji se proteže na 276 stranica tematski je podijeljen na cjeline „Memorabilije“, „Poezija“, „Studije, rasprave, eseji“, „Proza“, „Prijevod“, „In memoriam“ te „Osvrti i prikazi“.

U novom broju časopisa Zadarska smotra možete čitati sljedeće članke: Ante Stamač „Prolazne postaje“, Jakša Fiamengo „Pjesme“, Ante Sikirić „Pjesme“, Vlatko Majić „Tebi nikad bliže“, Stjepan Krasić „Dominikanci na području nekadašnje zadarske nadbiskupije od XIII. do XIX. stoljeća“, Sanda Uglešić „Visoko školstvo u Zadru od početaka do danas“, Vjekoslav Čosić „Parčičeva pisma Račkumu“, Ivan Pederin „Nesporazumi

Dvora, pravaša i socijalista o mijeni stoljeća“, Ivan Odža „Popularno i trivijalno u romanima Kaje Gizdića“, Denis Vekić „Doprinos Olinka Delorka u prikupljanju i proučavanju hrvatske usmene lirike“, Josip Lisac „Uz 500. obljetnicu rođenja Nikole Dimitrovića“, Zvezdana Rados „Romano Mrkić“, Tomislav Vrkić „Neka novija zapazanja o crkvi sv. Donata u Zadru“, Zlatko Štokić „Pogled kroz prozor“, Fabijan Lovrić „Uznevjereno“, Karel Capek „Zašto nisam komunist“, Tonko Maroević „Neravnodušna, nekonvencionalna, nemimolazna Ratko Petrić (1941-2010)“, Ivica Vignato „Eustahije Brnetić (1923-2010)“, Vjekoslav Suzanić: „Šimun Jurišić (1942-2010)“, Gordana Čup-

